

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Pvgnā Spiritvalis

Scupoli, Lorenzo

[S.l.], 1599

VD16 S 5184

Cap. III. De Exercitatione: & primò de Intellectu, quomodo custodiendus
sit ab Ignorantia & Curiositate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49116](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49116)

CAPVT IIII.

DE EXERCITATIONE:

*Et primùm de INTELLECTV:**quomodo ab Ignorantia &**Curiositate custodi-*
endus sit.

*Tertiū
genus
armo-
rum
spirit.*

IVuant quidem multum in pugna spirituali, diffidentia sui ipsius, & in Deo solo Confidentia: ut hactenus ostendimus: at sola non valent ad obtinendam victoriam, neque ad firmam hominis à lapsibus custodiam. Idcirco præter ista duo, ad pugnam hanc
etiam

etiam necessaria est EXERCITATIO, quam superius tertium genus armorum spiritualium statuimus.

Exercitatio autem hæc potissimum consistit in recto ac pio usu Intellectû, & Voluntatis hominis Et primum quidem Intellectus sedulo custodiendus est à malis duobus, Ignorantia, & Curiositate. Ab Ignorantia, quòd Intellectum oporteat esse purum ac lucidum, ut cognoscamus quæ nobis ad superandas passiones affectusque nostros sint necessaria.

Exercitatio in quibus consistat.

Lumen autem quo Intellectus ad ista cognoscenda illu-

Lumen intellectus.

B:
v:
in
n-
lo
o-
nt
n,
à
co
nc
am

*Etus vt
querē-
dam.*

stratur, duobus medijs acquiratur. Prius ac præcipuum est Oratio: vt intimis suspirijs inuoces ac ores Spiritum sanctū, pro infusione luminis huius in animam tuam. Posterius est quotidiana exercitatio, vt omnes res, actiones atque negotia tua accuratè, profunde que consideres: non solūm secundūm exteriorem aspectū, sed potius in seipsis verè ac intimè. Nam si in hac consideratione te aliquandiu sedulò exercueris, facilè deinceps intelliges quæ res & actiones bonæ aut malæ sint: quæ item verè bonæ, & quæ exterius dun-

ta-

taxat appareant esse bonæ. Et hæc quidem posteriores, multa ac splendida bona foris promittunt, sed nihil re ipsa præstant, nec ullam menti nostræ quietem afferunt.

Quamobrem, dilecte fili, attende diligenter ad ea quæ tibi iam sum dicturus: multum enim te ad feliciter pugnandum iuuabunt. Itaque ut naturam ac proprietates rerum omnium quæ nobis quotidie occurrunt, rectè intelligas, fac sedulo ut voluntatem tuam puram ac liberam serues ab omni motu, affectu ac amore, qui nõ diriguntur aut in Deum ipsummet,

*Omnia
prius
cogno-
scenda
quam
deside-
rentur.*

B 7 aut

aut in media quæ adducunt ad
eum.

Nam ut intellectus bonum
à malo rectè queat discernere,
necesse est ut faciat priusquam
Voluntas aliquod eorum eli-
gat vel reprobet. Tunc enim
adhuc purus est, ut haud ob-
scure possit cognoscere quid
bonum verè sit, quidue malū.
Posteaquam autem Voluntas
in rem aut opus quodpiam cō-
sentit: mox impeditur Intel-
lectus, ut istud verè cognosce-
re non possit. Volūtatis quip-
pe consensus interueniens, rē
aut opus istud vsque ad eò in-
uoluit atque obscurat: ut In-
tel-

Spiritualis.

32

tellectui longè melior atque
splèndidior foris appareat, quã
reuera sit. Et si eam sic volun-
tati repræsental, fit vt maiori
desiderio eam prosequatur at-
que perquirat, siue in seipsa
verè bona, seu mala fuerit.

Et quanto voluntatis desi-
rium aut amor ardentior est,
tantò crassius Intellectum ob-
nubilat: Is deinde sic decept^o,
voluntatem ad eandem rem
magis amandam inuitat. Vn-
de accidit vt hæ duæ præcipue
Potentiæ in hominis Anima,
tantopere decipiãtur ac sedu-
cantur, vt subinde ex his tene-
bris

bris

40. CAP. IIII. Pugna

bris, in alias, & ex hoc errore
in grauiorem dilabantur.

Proinde diligenter caueas,
ne rem aut opus quodpiam
appetas amesque nisi prius ad-
hibitis Intellectus examine, &
Oratione ad Deum pro gratia
illuminationis, ad istud verè
cognoscendum, sitne bonum
an malum. Atque hoc non so-
lùm in exterioribus rebus, o-
peribusque faciendum, sed &
in pijs ac sanctis. Ac licet hæ
posteriores in seipsis bonæ sit;
potest tamen contingere, vt
propter circumstantias tem-
poris, loci, multitudinis, aut
obedientiæ, tibi bonæ non
sint.

sint. Vnde sæpe factum, vt
multi suorum laudabilium pi-
orumque laborum, graue pas-
si sint naufragium.

Posthæc, fili mi, Intellectū
tuum diligenter continebis à
Curiositate: ne quid hauriat,
quod te ab obtinenda in hoc
prælio victoria impediat. Cu-
riosa enim disquisitio rerum
terrenarum, quæ tibi necessa-
riæ non sunt, Venenum est a-
nimæ, etiamsi quãdoque per-
missum sit eas scire. Contineas
ergo Intellectum tuum qua-
tenus poteris, & coneris eum
reddere insipientem. Nouita-
tes, Mutationes in mundo
ma-

*Curio-
sitas vi-
tanda.*

ma-

42 CAP. IIII. Pugna

magnas aut exiguas; si te nihil
attinent, animo exclude. Et
quoties ea audire aut spectare
oportet, semper in Volunta-
te ijdem contradicito. Quin-
etiam in cognoscendis rebus
cœlestibus, humilem te sem-
per ac sobrium exhibe: neque
Que aliud quicquam scire deside-
sciēda. res, quàm Christum tuū cru-
cifixum, eiusque vitā & mor-
tem.

Reliqua autem omnia abs-
te repelle: sic facies Domino
Deo tuo obsequium gratissi-
mum: quoniam ipse inter a-
micos optimos numerat eos
qui nolunt scire plura, quàm
quæ

quæ eis necessaria sunt ad diligendam ipsius immensam bonitatem, & seipso odio habēdos. Quoniam in omnium aliarum rerum notitia inquirenda, latet proprius amor, & quædam pernicioſa superbia.

Si ergo te ab his diligenter custodieris, multas hostium tuorum insidias effugies. Et enim malignus ille spiritus attendens constantem voluntatem eorum, qui ad Spiritualem perfectionem contedunt ita ut nō possit eos in aliquod peccatum abducere: callidè struit in itinere insidias Intellectui ipsorum, ut paulatim in ipsum pari-

*Vt dicitur
bolus
decipi-
at do-
ctos,*

pari-

44 CAP. IIII. *Pugna*

pariter & voluntatem obtine-
at imperium: Scilicet his qui
docti sunt, ingenioque pollēt;
suggerit sublimes atque subti-
les cogitationes, vt se iā putēt
cum Deo vnitos esse: atque
sic obliuiscantur sui ipsorum,
nihilque cogitent de emun-
datione conscientiarum, de
propriæ voluntatis resignati-
one, & sui ipsius cognitione.
Et hinc incidunt in laqueos su-
perbiæ, fabricantque sibi in
Intellectu suo quodpiam velut
Idolum propriæ sapientiæ, in
cuius consideratione tanto-
pere se suis cogitationibus in-
uoluunt, vt aliorum consilij
se

se nullatenus indigere iudicent.

Huiusmodi sanè homines in graui versantur periculo, difficulterque curari possunt: quòd superbia Intellectûs periculosior multò sit quàm voluntatis. Nam qui sola voluntate superbit, is non omittit obedire quandoque: quia aliorum Iudicia præfert suo, æstimatque meliora. Qui autè superbit Intellectu, atque apud se statuit, suam sententiã meliorem esse sententijs cæterorum, quis eum emendare poterit? Nunquam enim se submittet sententiæ aliorum, dùm

dùm

46 CAP. IIII. Pugna
dum putat se rectius sapere il-
lis.

*Docti
erran-
tes dif-
ficul-
ter e-
mendā-
tur.*

Quippe si Intellectus (qui
animæ oculus est, quo super-
biam in ea latentem, videre
debet atque corrigere) ipse-
met cæcus, omnique super-
bia plenus sit: quis eum vn-
quam emendare poterit? Si
lumen ipsum tenebræ sunt,
iplaque regula curua est; in-
telligis facile quid inde sequa-
tur, & quis eorum finis futu-
rus sit. Tempestiuè ergo te
huic Superbiæ oppone antea-
quam occupet intima tua: &
noli Intellectui tuo habenas
laxare, sed subijce eum consi-
lijs,

lis, iudicijſque aliorum: & fi-
as apud te ipſum ſtultus pro-
pter amorem Dei: ſic eris ſa-
pientior ipſo ſapientiffimo re-
ge Salomone: implebiſque il-
lud cōſilium Apoſtoli: Si quis
videtur inter vos ſapiens eſſe
in hoc ſeculo, ſtultus fiat vt ſit
ſapiens. Sapientia enim huius
mundi, ſtultitia eſt apud De-
um.

I. Cor.
3.

C A P. V.

*De Voluntate: de e^o fine in quem
omnes actiones nostras debe-
mus dirigere.*

Di-